

Uitgangspunten en doelstellingen bij het ontwikkelen van de Retrievertest

1. Vriendelijk alternatief voor de MAGtest

In retrieverkringen bestond in 2003 bezorgdheid over het eventueel verplicht invoeren van de MAGtest omdat men verwachtte dat deze voor de doorgaans zeer sociale en vriendelijke retrievers traumatiserend zou kunnen werken en er bovendien een ongewenst leereffect zou kunnen optreden. Bij de MAGtest worden honden namelijk uit veiligheidsoverwegingen altijd vastgebonden/aangelijnd gehouden en onder meer geconfronteerd met onnatuurlijke objecten en bewegingen (een plaatje van een kat en een pop op een plankje, aaien met een kunstarm). Terecht overigens, want bij de rassen met een hoog bijrisico, waarvoor de MAGtest is ontwikkeld, is dit een absolute noodzaak. Omwille van standaardisering benadert de tester bij de MAGtest de hond bovendien steeds op eenzelfde manier, zonder op sociale signalen van de hond te reageren. Het was onze mening dat een dergelijke benadering niet goed begrepen wordt door een sociaalvaardige hond en hem/haar daardoor onnodig angst aanjaagt of wantrouwend maakt, waardoor er een vertekend beeld ontstaat. Bovendien wordt bij de MAGtest de hond geen hersteltijd gegund om bij te komen van de schrik. De confronterende prikkels worden in een tamelijk hoog tempo op de hond losgelaten. Bij de MAGtest dient dit het doel van de test: het meten van de agressiedrempel; het is dan ook bijzonder effectief voor het opsporen van risico-honden. Voor de retrievers werd de MAGtest echter door de betrokkenen te zwaar bevonden: schieten met een geweer op een mug. Bij de Flatcoat kwamen ernstige agressieproblemen naar mensen voor zover bekend niet voor. Bij de Goldens lag dit anders, want daar kwam onvoorspelbare agressie naar mensen voor (toen nog het Rage Syndroom genoemd). Een bij de Universiteit Utrecht lopend onderzoek van Linda van den Berg (gepubliceerd in 2007) wees echter al uit dat het niet om agressie ging die erfelijk was en met een gedragstest op te sporen was. Voorzichtigheid was dus uiteraard wel geboden.

Bij de Retrievertest wilde ik honden proberen te testen door ze bloot te stellen aan normale situaties die ze uit hun dagelijks leven kenden, waarbij ze in staat gesteld zouden worden om de confrontatie uit de weg te gaan en ze na schrik de tijd zouden krijgen om te herstellen. Uiteraard moest daarbij een vorm gevonden worden waarbij de veiligheid van de bij te test betrokken mensen en (eventuele) honden niet in het geding zou komen.

2. Alternatief voor het C diploma.

Een ander doel was het meten van eigenschappen die een retriever geschikt maakte om mee op jacht te gaan of mee te doen aan jachtproeven (twee heel verschillende dingen overigens). Primair was dat: vlot (wild) apporteren, zacht in de bek zijn, geen angst voor water en schoten hebben. Het behalen van een C diploma, wat tot die tijd als fokeis fungeerde, was naar mening van de betrokkenen een appeltje-eitje kwestie. Het is maar zeer basaal. Bovendien bestaat het C diploma voor de helft uit appèl-oefeningen (afliggen, volgen, voortuitsturen, hierkomen). Er stond bij de meesten veel meer op het wensenlijstje. Zo staat, met name de Flatcoat, bekend om het precies kunnen markeren op grote afstanden en goed

neusgebruik: zaken die niet aan de orde komen bij het C diploma. Men wilde graag meer inzicht in de wat 'hogere' jachtkwaliteiten.

3. De vraag die de test moest beantwoorden.

Deze was in principe tweeledig:

1. Was de hond geschikt om zonder grote problemen (zoals angst en/of agressie) deel te nemen aan normaal maatschappelijk verkeer, d.w.z. omgang met bekende en onbekende mensen/kinderen en honden, die 'normaal' doorsnee gedrag vertonen in doorsnee situaties. Hierbij werd vooral gedacht aan het tegenkomen van volwassen mensen, kinderen en loslopende honden in het bos, waarbij de hond ook zelf los loopt, of op straat of op de hondenhondentraining, waarbij de honden aangelijnd zijn.
2. Was de hond geschikt om minimaal een C apporteer-diploma te halen, maar liefst een B diploma of B1 workingtest.
3. Daar kwam nog een heel belangrijke derde vraag bij: gedroeg de hond zich hierbij op een 'rastypische' retriever-manier? Daarom moest dus ook eerst vastgesteld worden wat dan wel 'rastypisch' zou zijn.

4. Persoonlijke doelstellingen

Ik wilde met de Retrievertest voor de FRC de mate waarin een hond over bepaalde rastypische eigenschappen beschikte, zo verantwoord en zo eenduidig mogelijk in kaart brengen, om zo fokkers in de FRC inzicht te geven in het Flatcoat 'dual purpose karakter' zodat dit behouden en bewaakt kon worden. Deze doelstelling werd door het toenmalige bestuur gedeeld.

1. Zo'n persoonlijkheids-assessment kon naar mijn mening goed gebruikt worden voor fokselectie en/of fokwaardeschatting. Je kon daarmee desgewenst honden die bepaalde gewenste rastypische eigenschappen (bv willen apporteren) niet hadden of ongewenste eigenschappen hadden (b.v. erge angst) uitsluiten van de fokkerij. Maar je kon het ook gebruiken voor fine-tuning bij het zoeken van een partner voor een fokdier, zodat je niet honden die toch al niet zo sterk waren op een bepaald gebied zou paren aan een hond met dezelfde zwakke punten.

2. Ook kon je zo'n systematische inventarisatie van eigenschappen gebruiken om over een aantal jaren te monitoren of er structurele gedragsveranderingen in het ras slopen (bv navenant meer agressie) of dat rastypische eigenschappen zoals allemansvriendelijkheid dreigden te verdwijnen.

Zelf wilde ik uit persoonlijke wetenschappelijke nieuwsgierigheid echter nog veel meer kennis halen uit de Retrievertest. Ik wilde weten of na verloop van tijd eigens bepaalde patronen zichtbaar zouden worden of juist niet. Bijvoorbeeld of bepaalde eigenschappen in bepaalde foklijnen vaker voorkwamen. Of dat er correlaties waren tussen bepaalde gedragingen/eigenschappen en leefomgeving, wijze van huisvesten, mate van socialisatie of training.

Ik was ook nieuwsgierig of 'markeren' wel zo'n 'natuurlijke aanleg' was als door jagers werd

beweerd, of toch meer een door veel oefening en training ontstane vaardigheid. Iets dergelijks vroeg ik me af bij het oppakken van koud wild. Deden honden dat zomaar spontaan, of alleen omdat ze dit was aangeleerd?

Onder 'Ontwikkeling van de Retrievertest' volgt een persoonlijk verslag van de wijze waarop ik te werk ben gegaan. Daarbij heb ik in de loop der jaren veel hulp gehad, eindeloos vergaderd en gesprekken gevoerd met jachtkeurmeesters, gedragstherapeuten, gedragsbiologen, psychologen, fokkers en eigenaren van Flatcoats. Speciaal wil ik noemen Wilma Firet en Nicky Gootjes, die een zeer waardevol, kritisch klankbord vormden, met talloze suggesties kwamen ter verbetering en mij dwongen tot extra goed nadenken. Hetzelfde geldt voor Elly van Gent, die hetzelfde deed, maar dan vooral bij de parallelle ontwikkeling van de fokdagtest en de verbetering van de puppytest.